

## VEJICA ALI NE – TO JE ZDAJ VPRAŠANJE

Stava vejice velja za eno težjih pravopisnih »veščin«. Pogosto smo v zadregi, ali za daljšo besedno zvezo pisati vejico ali ne. V tem poglavju bomo odgovorili na to vprašanje.

V slovenščini **glavni in odvisni stavek** ločimo z **vejico**. Več o tem lahko prebereš v poglavju »Vejica med stavki« na portalu SMEJse. Pozorni moramo biti torej na to, ali je skupek besed res stavek ali ne. **Stavek** ima vedno **eno osebno glagolsko obliko**. To so glagoli, ki jih lahko pripišemo osebo in nekatere druge kategorije (npr. gledam – prva oseba ednine; pojejo – tretja oseba množine ipd.). Preberi spodnje povedi in preštej, koliko stavkov vsebujejo.

*Rekla je, da jo boli glava, in šla v posteljo.*

*Ali mi lahko poveš, koliko je ura?*

*Prijatelji, ki se pogosto igrajo na vrtu, so danes doma, saj dežuje.*

Pogosto nam nagajajo daljše besedne zveze, ki »delujejo« kot stavki. Ker pri branju naredimo premor, velikokoriat tam postavimo tudi vejico. V slovenščini **vejice »po posluhu« ne poznamo**. Vedno se moramo vprašati, ali imamo stavek ali samo daljši skupek besed. Poglejmo si dva primera.

*Čeprav je močno deževalo, smo šli na sprehod.*

*Kljub močnemu deževju smo šli na sprehod.*

Kaj opaziš? V prvem primeru imamo dva stavka – »čeprav je močno deževalo« in »smo šli na sprehod«. V prvem stavku je osebna glagolska oblika, zato ga moramo od glavnega stavka ločiti z vejico. V drugem primeru pa imamo samo eno glagolsko obliko, torej en stavek. Čeprav bi verjetno pri branju naredili krajši premor, vejice tam ne postavimo.

**Zapomni si: stavek ima eno osebno glagolsko obliko.**



Poglejmo si nekaj podobnih primerov.

*Zaradi nizkih cen v novi trgovini so se ljudje množično odpravili nakupovat.*

*Pred obiskom zdravstvenega doma ali zobozdravnika si moramo temeljito umiti roke.*

*Kljub izjemno visokim temperaturam so morali delati na vrtu.*

*Ob nakupu treh vstopnic za koncert simfoničnega orkestra vam pripada popust.*

Kaj opaziš? Vsi primeri imajo samo en stavek. Daljše zveze, ki se začnejo z **zaradi**, **kljub**, **pred**, **ob** in podobno, nas pogosto zavedejo. Pozorni moramo biti na to, ali v takših zvezah tudi osebna glagolska oblika ali ne.

**Zapomni si: če v daljših besednih zvezah, ki se začnejo na **kljub**, **zaradi**, **ob**, **pred** in podobno, ni osebne glagolske oblike, vejice **ne** postavimo .**



Enako pravilo velja za zveze, ki se začnejo s **kot** ali **kakor**. Če takšni zvezi sledi osebna glagolska oblika, postavimo vejico, sicer pa ne. Poglejmo si nekaj primerov.

*Slovenija je veliko manjša država kot Italija.*

*Slovenija ima veliko manj prebivalcev, kot jih ima Italija.*

*Tine ima več bratov kakor vsi njegovi prijatelji.*

*Mojca je vriskala, kakor da bi dobila najlepše darilo.*

V prvem in tretjem primeru imamo samo en stavek. V zvezi, ki se začne na **kot** ali **kakor**, ni osebne glagolske oblike, zato tam vejice ne postavimo. V drugem in četrtem primeru pa imamo dva stavka, ki ju ločimo z vejico.

## PAZI!

Osebno glagolsko obliko velikokrat spregledamo. Včasih imamo namreč v stavku samo **pomožni glagol** (npr. bo, se, je ipd.). Pri prebiranju povedi bodi zelo pozoren in pomisli, **ali v delu stavka lahko določiš, na katero osebo se glagol nanaša**. Poglejmo si dva primera.

*Dedek je prepotoval več, kot **bo** Jure v celem življenju.*

*Tim **bo** jutri naredil več počepov, kot jih **je** včeraj.*

V obeh primerih imamo samo pomožni glagol (bo in je). Vseeno pa vemo, na koga se dejanje nanaša – v prvem primeru na Jureta, v drugem pa na Tima.

## VAJE

### Vstavi manjkajoče vejice.

*Kljub opozarjanju z zvočnimi signali se moški ni umaknil s ceste.*

*Mama je skuhala boljše kosilo kot ga je včeraj babica.*

*Čeprav smo se dolgo pripravljali na pot smo pozabili copate.*

*Pred obiskom kinoteke smo obiskali še restavracijo.*

*Tine je padel na nos kakor je dolg in širok.*

*Ker so nas včeraj obiskali prijatelji nismo imeli časa za večerjo.*

*Ogledali smo si predstavo kot je svet še ni videl.*

*Ob obisku lokala ali restavracije vam podarimo brezplačno pijačo.*

*Zaradi daljših čakalnih vrst pridite pravočasno.*

*Mojca ima enake čevlje kot vsi drugi.*

